

Asia: VN/18780/2023-LVM-180

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Lausunnonantajan lausunto

Vastaavatko strategiset linjaukset (ml. alueelliset painotukset) valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita?

Väylävirasto on ollut osallistunut Liikenne 12 -suunnitelman valmisteluun ja on ollut tiiviisti mukana erityisesti suunnitelman toimenpiteiden valmistelussa.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyvin laadittu, selkeä ja aiempaa strategisempi kokonaisuus.

Strategiset linjaukset täsmentävät Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita (toimivuus, turvallisuus ja kestävyys) ja auttavat priorisoimaan tarkoituksenmukaisella tarkkuustasolla suunnitelman toimeenpanoa. Toimivuutta koskevat strategiset linjaukset korostavat olemassa olevien liikenneverkkojen ja -palvelujen toimivuuden varmistamista. Toimivuus varmistetaan huomioimalla kilpailukyky ja kasvu, alueiden saavutettavuus sekä kansalaisten sujuva liikkuminen. Nämä kaikki ovat oleellisia ja tarpeellisia näkökulmia liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Turvallisuutta koskevat strategiset linjaukset ja painopisteet jakautuvat liikenneturvallisuuteen ja kokonaisturvallisuuteen. Linjaukset ovat kannatettavia suunnitelman toimenpiteiden ja toimeenpanon lähtökohdiksi. Kestävyyttä koskevissa strategisissa linjauksissa painottuu eri väestöryhmien liikkumismahdollisuuksien korostaminen eri alueiden ominaisuudet huomioiden, olemassa olevan liikennejärjestelmän ja yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen mahdollisimman tehokkaasti sekä kestävä liikuminen korostaminen erityisesti kaupunkiseuduilla. Kaikkia edellä mainittuja linjauksia voidaan pitää kannatettavina ja tarkoituksenmukaisina.

Mielipitteenne suunnitelmaluonnoksen toimenpiteistä?

Suunnitelmaluonnoksen toimenpiteet konkretisoivat suunnitelman tavoitteita ja strategiaa linjauksia. Suunnitelmaluonnoksessa on esitetty väylänpidon kannalta monia merkityksellisiä toimenpiteitä. Erityisesti toimenpiteet Suomen kansainvälisen logistisen aseman parantamiseksi sekä huoltovarmuus- ja varautumistoimenpiteet ovat tärkeitä.

Suunnitelmaluonnoksessa esitetään monia tärkeitä tietopohjan kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä, jotka liittyvät mm. väylänpidon ohjelmien laatimiseen, vaikutusarviointiin, väyläverkon laajuuteen, maanteiden hallinnolliseen luokitukseen sekä hankintoihin.

Toimenpideohjelmassa on kuvattu myös kannatettavia perusväylänpidon toimenpiteitä. Vaikka suunnitelmaluonnoksessa rahoituksen painopiste on aikaisempaa enemmän perusväylänpidossa, tarpeisiin nähden perusväylänpidon rahoitustaso on niukka, mikä edellyttää esitettyjen toimenpiteiden priorisointia. Suunnitelman mukaan väyläverkon palvelutasoa voidaan laskea, jos kysyntä vähentyy ja rahoitus on niukkaa. Palvelutason laskua tulisi kuitenkin tarkastella myös tilanteissa, joissa pelkästään kysyntä laskee, jolloin vaikutusarviointitiedon perusteella avulla voitaisiin kohdentaa väylänpidon rahoitusta mahdollisimman tehokkaasti.

Väyläverkolla on paljon palvelutasopuutteita ja kehittämistarpeita. Väyläverkon kehittäminen vaatii jatkossakin vahvaa priorisointia, jossa on huomioitava erityisesti kokonaisturvallisuus ja TEN-T -asetuksen edellyttämät väyläverkon kehittämistoimet. Lisäksi suunnitelmassa esitettyjä muita kehittämistoimenpiteitä on mahdollista toteuttaa priorisoiden käytettävissä olevalla rahoitustasolla, esim. liikenneturvallisuutta parantavia liikennehankkeita Safe System -lähestymistavan mukaisesti sekä elinkeinoelämän ja kaupunkiseutujen toimintaedellytysten kannalta tärkeitä hankkeita.

Onko suunnitelmaluonnoksen rahoitus kohdennettu oikein rahoitusohjelman sisällä?

Lausunnolla olevassa Liikenne 12- suunnitelmaluonnoksessa rahoituksen painopiste on jonkin verran enemmän perusväylänpidossa kuin kehittämisessä verrattuna edelliseen Liikenne 12 - suunnitelmaan. Rahoituksen painopisteen muutos olemassa olevan väyläverkon ylläpitoon on hyvin perusteltavissa ja kannatettava.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinnista ja ympäristöarvioinnista (SOVA-laki 8.4.2005/200)?

Vaikutusten arviointi on tehty suunnitelman luonne ja tarkkuustaso huomioiden hyvin.

Muut huomiot?

-

Huhdanmäki Aimo
Väylävirasto